

Aktuális kérdések, viták az EU ETS szabályozásával kapcsolatban

Fucskó József

MAKK – Magyar Környezetgazdaságtani Központ

IIR Emisszió-kereskedelmi szak fórum

Budapest
2011. május 25-26.

Aktuális/vitás kérdések - tartalom

- EU ETS érzékenység, karbonszivárgás – kibocsátás/termelés áthelyezés
- Legyen-e EUA árintervenció, legyen-e EUA árminimum? EUA félretétel – az aukciós mennyiségből
- Linking I –más ETS-ek
- Linking II CER/ERU/domestic/más kreditek importja az EU ETS 3-ba).
- (Lopások, tranzakciós biztonság – majd a panelbeszélgetésen)

Aktuális/vitás kérdések

1. EU ETS érzékenység, karbonszivárgás – kibocsátás/termelés áthelyezés

Vállalatok EU ETS “kitettsége” I.

- **Direkt** EUA költségek
- **Indirekt** azaz input oldali költségek: pl villamos energia, hő, és bármilyen termék, melynek árába begyűrűzhet a karbonköltség (pl acél, építőanyag stb)
- Költségátháríthatóság (mértéke)?
- Versenyképesség I (vs. külső szereplők): Az EU piacon EU-n kívüli, hasonló karbonköltséggel nem terhelt szereplők (import) jelenléte nagyban befolyásolja a vállalat versenypozícióját – hasonlóan ha EU-n kívüli piacokon, hasonló karbonköltséggel nem terhelt szereplőkkel versenyez (export)
- Versenyképesség II – (vs. EU szereplők): EU ETS 3. fázisban az EU szintű allokációs szabályokkal a korábbi különböző alapokon készült Nemzeti Allokációs Tervek kiküszöbölve: Intra EU versenyképesség állami támogatástól nem sérül, DE a top 10% benchmark szabály miatt a kevésbé CO2 hatékony vállalatok pozíciója romlik belső versenytársaikkal szemben is
  - Ez a CO2 csökkentési cél elérésének velejárója, ezzel az EU nyilván nem foglalkozik.

EU ETS “kitettség” II.

- EU szinten jelentősen érintett az alumíniumipar - max 3% áremeléssel csökkentheti veszteségeit, de többet az EU-n kívüli verseny miatt nem emelhet. Ez kb 10 EUR/t ár-ig elég (még PFC gáz nélkül számítva – a PFC újabb költségeket jelenthet) .
- Cement és acél még egy 15%-os villamosenergiaár-növekedés mellett is 1,5%-os áremeléssel megőrizheti profitját (forrás Carbon Trust , UK)
  - Viták, rossz helyzetben megy-e az acélipar az ETS 3-ba? Van-e átvihető többletük az ETS 3-ba?
  - EUROFER perli a Bizottságot
  - Nehéz megmondani a karbon/termelésáthelyezés tényleges létezését, mértékét. Nincs eddig bizonyíték érzékelhető mértékre.
    - "ThyssenKrupp decided to build a steel plant in Brazil as a key component of its Americas growth strategy, but one could say it is also an example of carbon leakage" ;
    - „Voestalpine has already cancelled plans for a new facility in Austria, citing costs stemming from the carbon emissions involved”
- Magyarországon az integrált acél karbon ktg-e 15 EUR/tCO₂-nél kb 22-30 EUR/t_{acél}, (elektroacél EUA költsége:1-2 EUR/t_{acél}, de ennél a villamos energia árnövekedése sokkal súlyosabb hatású lehet; különösen ld ukrán, orosz import).
- „Hivatalosan”: a jelentősen kitett ágazatok: hosszú CL lista, NACE kódokkal
  - A BIZOTTSÁG HATÁROZATA (2009. december 24.) a CO₂ -kibocsátásáthelyezés kockázatának jelentős mértékben kitett ágazatok és alágazatok listájának ... meghatározásáról

EU ETS “kitettség” III.

Mit lehet tenni?

- Direkt EUA költségek – ingyenes allokáció
  - Nem teljeskörű kompenzációja az EUA ktg-eknek
- Indirekt EUA költségek (EUA ktg áthárítás mértékétől függően) – a tagállam pénzügyi kompenzációt nyújthat villamosenergiaár-emelkedés esetén
- „Border tax adjustment” határkiigazító adó („ carbon equalisation system” I.) azaz EU-s vám az importra (pl .Franciaország támogatja)
  - WTO szabályok megengednék, de
  - Kereskedelmi háború??? (Pl Kínával)
  - Nehézkes termékenként a „fair” adórátát megállapítani –csak egyszerű általános szabályokkal lehetne – könnyű ürügy lenne a támadásokhoz
  - Hasonlóan nehézkes, ha vám helyett EUA-kat kérünk az importra
- ÜHG költségvisszatérítés EU-n kívüli export esetén („ carbon equalisation system” II.) pl. Id a fenti tagállami pü segítség)
  - A technikai kérdések (ktg emelkedés) nehézkesek
  - Milyen forrásból? Kinek a költségvetéséből?
- Cementipar modellezése: BTA +100% aukció kedvezőbb a cementiparnak, mint a 100% ingyenes allokáció (Carbon Trust, UK)

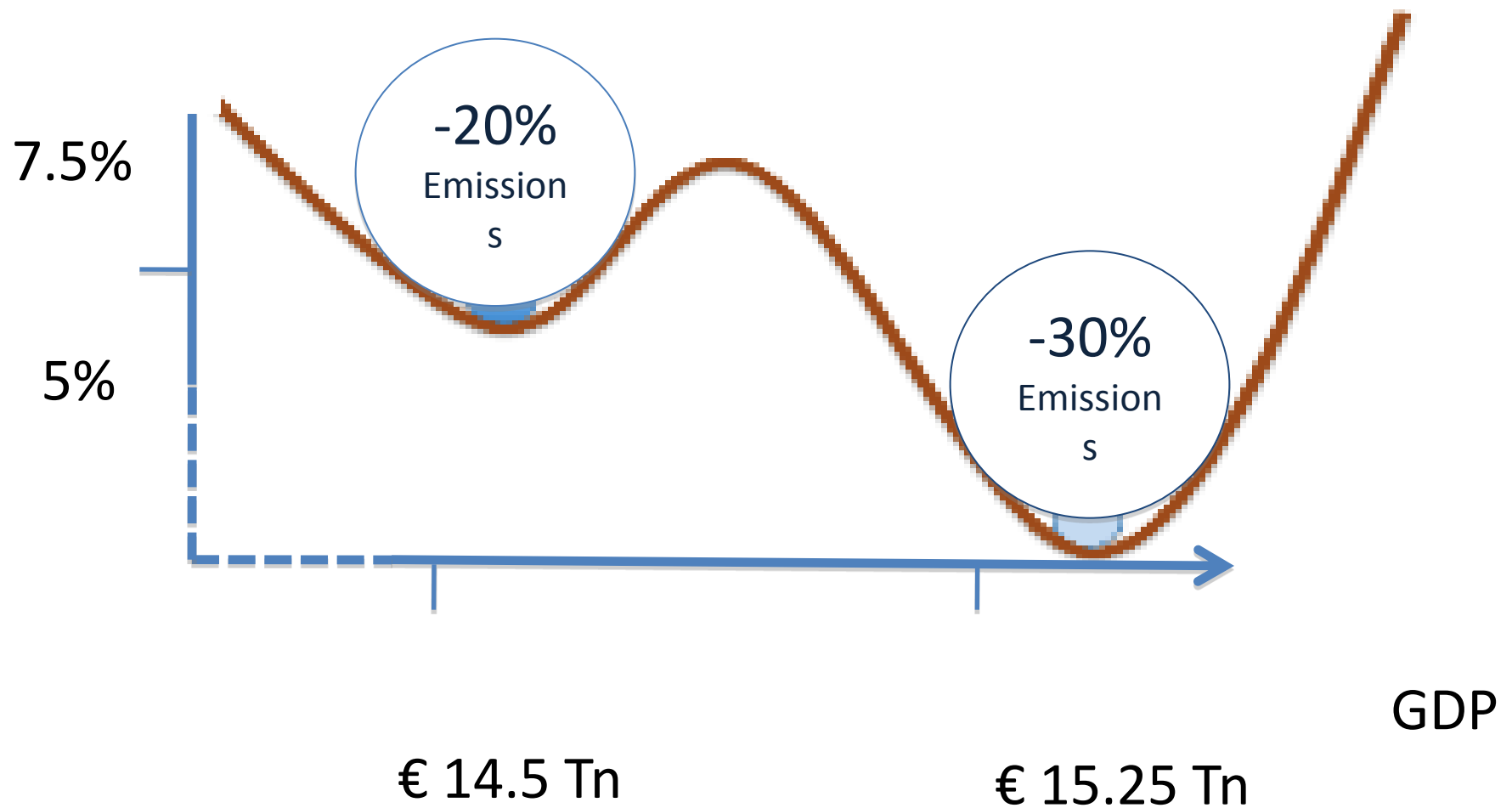
Two scenarios for Europe in 2020

Nagyon optimista emberek (The Europe Mitigation project –Potsdam Inst. For

Climate Impact Research, 2011)

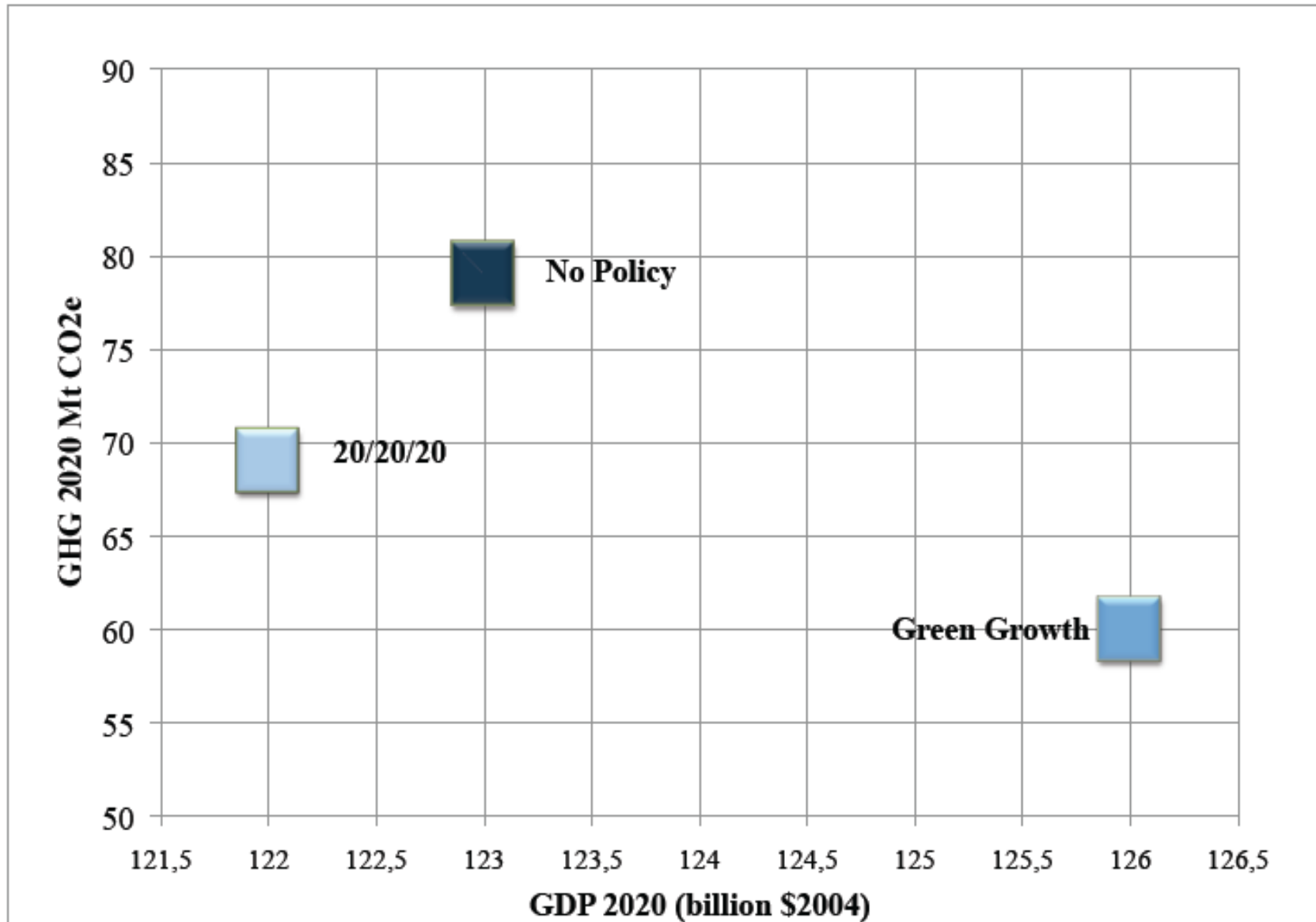
Unemployment

rate

Hungary: Emissions & GDP

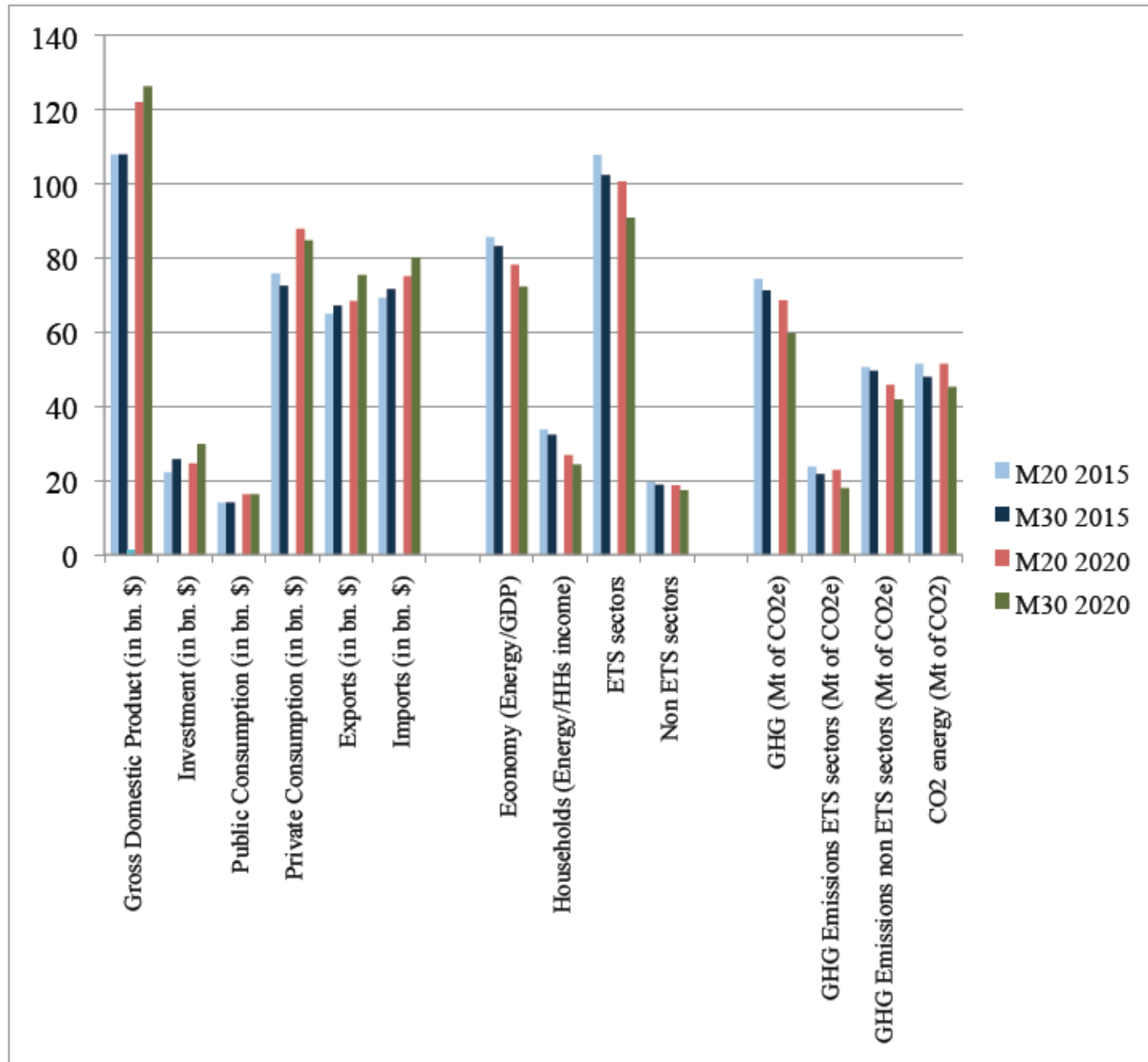
(The Europe Mitigation project –Potsdam Inst. For Climate Impact Research, 2011)

Hungary: further indicators

(The Europe Mitigation
project –Potsdam Inst.
For Climate Impact
Research, 2011)

Aktuális/vitás kérdések

2. Árintervenció az EU ETS-ben??

Árintervenció??

- Minimum ár (floor price)
- Maximum ár (safety valve/buy out price) – a környezeti cél nem teljesítésével jár – különleges helyzetekre
- PI a brit minta alapján (hatályos 2013. jan. 1.től)
- PI aukciós EUA mennyiségből EU-s félretétel (set aside) révén
- PI egy EU Központi Bank analógiájára működő „független” EU ÜHG „Központi Bank” útján
  - Mitől-kitől független?

Na de miért is?

Árintervenció?? II

- Sapkát megadja a politika – EUA ár kialakul a piacon
- Szorosabb sapka – nagyobb ÜHG csökkentés -magasabb ár
  - Ebben kellene vitézkedni, nem árbeavatkozással
  - Ha utóbbi történik, egyéb szándékok gyanúja is felmerülhet
  - A cél a (költségminimumon) ÜHG csökkentés –nem az ár maga. Az EUA ár csak eszköz. Ha alacsony ár mellett is elérjük a célt, az csak jó.
  - ÜHG csökkenés nemcsak beruházás eredménye lehet
  - Hosszabbtávú dekarbonizációs átstrukturálódáshoz beruházások kellene, amihez ÜHG ár kell – ez igaz, de ha most enélkül is teljesül a cél, a társadalmi erőforrásokat lehet később is nagy mértékben ide lekötöni – most máshol jobb helye is lehet – de hol?
  - Ellenérv: a zöld gazdaság belendítése – mint nem ÜHG cél, hanem makrogazdasági fellendítés
    - Ennek eredménye lehetséges de kétes – nagy viták - messzire vezet
    - Magas karbonár vissza is foghatja a gazdaságot – kis zöld fellendülés, nagy hagyományos visszaesés?
- Ha árszabályozást akarunk, elméletileg jobb az ÜHG adó – árat megadja a politika, az ÜHG csökkentés ennek függvényében alakul ki
  - De adóharmonizációhoz egyhangú döntés kell az EU-ban
    - 90-es években bukott már el CO2 adójavaslat
    - Energiaadó Direktíva felülvizsgálatát tervezik, újra egy CO2 komponenssel
  - ETS-hez csak többségi döntés - egyszerűbb

Árintervenció?? Példa I. A brit módi

- Minimum ár (floor price)
- Villamosenergia-szektor plusz egy CO2 adóban is részesül
  - Úgy, (£4,94/t) hogy a 2009-ben várható 2013-as érzékelt CO2 ár kb 19 EUR/t legyen (2009 futures alapján várt EUA ár és az adó összege)
  - Ez az adórata évente nőni fog.
- Kritika:
  - Miért pont ennyi?
  - Kisebb brit kibocsátás, EUA-k a többi tagállamba – áruk csökken – brit adózók támogatják a kontinens nagyobb kibocsátását
  - Újabb bizonytalansági elem, az adókról évente dönt a költségvetés – politikai/regulációs kockázat

Árintervenció?? Példa II. EUA aukciós mennyiség csökkentése

- Árfenntartás érdekében
- A válság utóhatásai miatt lehet, hogy kisebb lesz még az EU ETS 3-ban is az ÜHG intenzív aktivitás és EUA kereslet, mint 2007-ben gondolták
- A 20-20-20 célok inkonzisztensek – ha egyik 20, a másik nem
  - Az EU Roadmap 2050 szerint ha 2020-ra teljesíti az EU a 20%-os energiahatékonyság-javulást, akkor az ÜHG csökkenés nem 20, hanem 29-43% lesz (re 1990).
  - Kérdés ebből mennyi esne az EU ETS-re –az alternatív 30%-os re 1990 EU cél esetén az ETS-re 21% helyett 34%-ot re 2005 emlegetnek.
  - Ennek fényében egy 5%-os mennyiség félretétele messze nem lenne elég egy pozitív EUA ár fenntartásához...
  - A piac nem veszi komolyan a 20% hatékonyságjavulási célt és a roadmap-et?
- A sapkaszűkítéshez direktívát kellene változtatni („majdnem lehetetlen”), a félretétel könnyebben megtehető; akár -5%-nál nagyobb mennyiségben is...
- Sokan, pl az EU Parlament Környezetvédelmi Bizottsága, 25%-os re 1990 EU cél –t támogat, +5% kredittel a 30%-ot, új nemzetközi klímamegállapodás híján is.

Példa III. A hipotetikus Európai Központi CO2 Bank lehetséges feladatai (Perthuis, 2011)

Nem tökéletesen informált piacnak EUA árjelzést ad – intervallumban tart

	Monetary Market CB	Carbon Market CB
Final target	Long term monetary stability	Long term emissions reduction trajectory
Market oversight	Integrity and liquidity of transactions	Integrity and liquidity of transactions
Price instrument	Interest rates	Carbon prices
Quantitative regulation		
▪ Primary market	Supply of central money (M_0)	Allowances auctioning
▪ Secondary market	- Open Market (sell and buy monetary assets) - Exchange rate	- Sell, buy, set aside, carbon assets - Links with other markets (offsets, other cap & Trades, ...)
Reporting to public authorities	Impacts of monetary policy on inflation and economics performances	Impacts of carbon market on transition toward low carbon economy

Aktuális/vitás kérdések

3. Kapcsolódás I – más ETS-ekhez

Kapcsolódás – más ETS-ekhez

- Három EU-n kívüli ország már kapcsolódik („EU 30”)
  - Norvégia, Izland, Lichtenstein
- Tárgyalások Svájjal
- USA rendszerekkel
  - Inkább a Western Climate Initiative (WCI) kapcsolódhat hamarabb, mint
  - A már működő Regional Greenhouse Gas Initiative (RGGI – 10 északkeleti USA állam)
- Likviditás, nagyobb stabilitás miatt kívánatos – azonban lehet árfelhajtó hatása is, ha magasabb árszínvonalú rendszereket von be az EU (pl Norvégia)

Aktuális/vitás kérdések

4. Kapcsolódás II – kreditimport az EU ETS 3-ba

Kapcsolódás – kreditimport az EU ETS 3-ba

- Kettős cél
  - EU vállalatok kisebb költségterhe
    - Megfelelési CER-ek vásárlása révén (CER olcsóbb mint az EUA)
    - EUA-CER csere (swap ügylet) révén
  - ÜHG csökkentő projektek/ technológiatranszfer elősegítése fejletlenebb országokban/ országokba
- EU ETS2-ben is létezik, ez a kiindulópont
- CER/ERU import mennyisége korlátozott, hogy az EU-n belüli csökkentés és technológiai fejlődés ne szoruljon vissza költségesebb voltuk ellenére sem
- CER/ERU import minősége szabályozott (projekttípusok korlátozása – nukleáris, erdő és földhasználattal kapcs. és bizonyos nagy hidro kizárva), hogy a viszonylag jól számolható ÜHG csökkentést nyújtó és környezetileg fenntartható projekteket támogasson csak az EU

Kreditimport-limitek az EU ETS 2-ben

Country	Limit for the use of Kyoto credits % of allocation	Annual import limit Mt/yr	Phase 2 import limit Mt
Austria	10,0%	3,1	15,4
Belgium	12,0%	7,0	35,1
Bulgaria	12,6%	5,3	26,6
Cyprus	10,0%	0,6	2,8
Czech Republic	10,0%	8,7	43,4
Denmark	17,0%	4,2	20,8
Estonia	0,0%	0,0	0,0
EU 30	13,5%	284	1420
Finland	10,0%	3,8	18,8
France	13,5%	17,9	89,6
Germany	20,0%	90,4	451,9
Greece	9,0%	6,2	31,1
Hungary	10,0%	2,7	13,5
Iceland			
Ireland	10,0%	2,2	11,2
Italy	15,0%	30,2	151,2
Latvia	10,0%	0,3	1,7
Liechtenstein	8,0%	0,0	0,0
Lithuania	20,0%	1,8	8,8
Luxembourg	10,0%	0,3	1,3
Malta			
Netherlands	10,0%	8,6	42,9
Norway	20,0%	3,0	15,0
Poland	10,0%	20,9	104,3
Portugal	10,0%	3,5	17,4
Romania	10,0%	7,6	38,0
Slovakia	7,0%	2,3	11,4
Slovenia	15,8%	1,3	6,6
Spain	20,0%	30,5	152,3
Sweden	10,0%	2,3	11,4
United Kingdom	8,0%	19,6	98,2
EU 30	13,5%	284	1 420

Source: European Commission, National Allocation Plans

Kapcsolódás – kreditimport az EU ETS 3-ba

- A szabályok egy része megvan, másik része alakulóban/függőben
  - Nagy még a bizonytalanság
- Ha nincs új klímamegállapodás, nincs kiotói 2. kötelezettségvállalási időszak, van-e egyáltalán CER? (ERU biztos nincs, mert nincs AAU sem)
  - Hiszen a KJ 12.cikk szerint a CDM (többek közt) a részes Annex I fél kötelezettségvállalása teljesítése érdekében létrehozott mechanizmus
- A CDM ezen jogi bökkenő ellenére azért várhatóan folytatódni fog
- Típusok:
  - CER/ERU
    - 2012 dec. 31. előtti ÜHG csökkentésből CER-t/ERU (2015 márc 31-ig számolható el)
    - 2012 dec. 31. előtt regisztrált, de 2013 jan 1 után CER-t termelő projekt
    - 2013. jan. 1. után regisztrált projekt – csak LDC-ből importálható!!!
  - Bilaterális megállapodás az EU és 3. ország(ok) között „kredittermelő” projektek támogatására; „sectoral approach” pl az EU benchmark értékek alkalmazása
    - Nem történt még ilyen megállapodás
  - Domestic (EU nem ETS kibocsátó szegmensében ÜHG csökkentő projektek – duplaszámlálás itt is tilos, azaz nem lehet pl hálózatra kapcsolt megújuló alapú vill.en.termelés
    - Ennek szabályai sehogyan sem állnak, Mo és több új tagállam nyomja a Bizottságnál

Legkevésbé fejlett országok-LDCs

Africa (33)

1	Angola	18	Madagascar
2	Benin	19	Malawi #
3	Burkina Faso #	20	Mali #
4	Burundi #	21	Mauritania
5	Central African Republic #	22	Mozambique
6	Chad #	23	Niger #
7	Comoros *	24	Rwanda #
8	Democratic Republic of the Congo	25	São Tomé and Príncipe *
9	Djibouti	26	Senegal
10	Equatorial Guinea	27	Sierra Leone
11	Eritrea	28	Somalia
12	Ethiopia #	29	Sudan
13	Gambia	30	Togo
14	Guinea	31	Uganda #
15	Guinea-Bissau *	32	United Republic of Tanzania
16	Lesotho #	33	Zambia #
17	Liberia		

Asia (14)

1	Afghanistan #	8	Nepal #
2	Bangladesh	9	Samoa *
3	Bhutan #	10	Solomon Islands *
4	Cambodia	11	Timor-Leste *
5	Kiribati *	12	Tuvalu *
6	Lao People's Democratic Republic #	13	Vanuatu *
7	Myanmar	14	Yemen

Latin America and the Caribbean (1)

- 1- Haiti

Kapcsolódás II – kreditimport az EU ETS 3-ba

- Mértéke:
  - 2008-2012 közt EU ETS 2-ben fel nem használt lehetőség átvitele 2013-2020-ra szétterítve
  - Minimum 11% (re az EU ETS2 allokáció) vagy a fenti mennyiség közül a nagyobb.
    - Hogy hány % is ez, még nincs meghatározva.
  - A 2005-höz képest jelentkező ETS-beli csökkentési erőfeszítésnek max 50%-a
  - Előrejelzések 1400 Mt kredit importját valószínűsítik az ETS 3-ra
  - Jóval több lehet, ha az EU a 30%- csökkentési célra módosít
- Újabb minőségi korlátozások: CER-ek N2O csökkentés adipin sav termelésből és HFC 23 csökkentő projektekből 2013. jan. 1-től kizárva
  - Eddigi CER kínálat 70%-át ilyen projektek adták!!!
  - CERek árkülönbsége 2011. márc vs 2013 dec lejáratra a pénz időértéken túl egy zöld prémiumot tükröz (a szürke nyilván értéktelen 2013 dec-ben, mert nem számolható el, hiány várható elszámolható CER-ben – magasabb ár)
  - További minőségi korlátozások lehetségesek: pl vita van a hatékonyabb szénerőművek CER-jeinek importálhatóságáról

Következtetések

- Minden mindennel összefügg – főleg az ÜHG ár nagyságán, ingadozásán és a megfelelési költségeken keresztül
- Sok a nyitott kérdés –regulációs kockázatok –ezeket figyelni és kezelni kell

Köszönöm a figyelmet !

Fucskó József

**MAKK -
Magyar Környezetgazdaságtani Központ**
Hungarian Environmental Economics Centre

tel.: +36-20-3207 206

email [fucsko.jozsef{at}makk.zpok.hu](mailto:fucsko.jozsef@makk.zpok.hu)

web: www.makk.zpok.hu